
– Fastlegeordningen er ankeret i helsetjenesten

AKTUELT I FORENINGEN

DANIEL WÆRNES

daniel.waernes@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Helseminister Bent Høie åpnet det første av flere møter der ansatte i kommunen, pasienter og pårørende kan komme med innspill til hvordan fastlegeordningen kan bevares.

GREP ORDET: President i Legeforeningen, Marit Hermansen, under innspillsmøtet i Stavanger om fastlegeordningen. Foto: Daniel Wærnes.

Det aller første innspillsmøtet om fastlegeordningen fant sted i Stavanger 17. oktober. Innspillene blir del av arbeidet med regjeringens handlingsplan, som legges frem våren 2020. Handlingsplanen for allmennlegetjenesten skal etter planen inneholde grep for å styrke og ruste fastlegeordningen for fremtiden. Representanter fra pasient- og brukerorganisasjoner, kommunene og fastlegene selv var invitert til å fortelle om deres opplevelser.

– Vi ser at mange pasienter – og legene –nærmest har et kjærlighetsforhold til fastlegeordningen. Den betyr mye for mange. Vårt mål med handlingsplanen er å holde liv i dette forholdet, sa helseministeren da han åpnet møtet i Stavanger.

Fastlegen må være til stede

Fastlege ved Rådhusgaten Legegruppe i Jørpeland, Anne Mathilde Hanstad, åpnet med å slå fast at det var orkan i fastlegeordningen, og at man må legge til rette for neste generasjon fastleger. Hun pekte på at fastleger allerede jobber smart og at mange har kommet langt med tanke på digital tilgjengelighet.

– Men levende mennesker, med levende behov, trenger å møte et levende blikk. Det krever at fastlegen faktisk er til stede. Selv om den medisinske utviklingen gir oss et større handlingsrom, møtes vi av en tsunami av nye oppgaver.

Hanstad, som selv er i slutten av sin yrkeskarriere, fortalte at fastlegenes viktigste oppgave er å være der for de som trenger hjelpen mest.

– Mine helter er de pasientene som lever med kompliserte lidelser, og deres pårørende. De trenger en fastlege med tid og tilstedeværelse, sa Hanstad.

Avhengig av velfungerende fastlegeordning

Den siste bruker- og pasientundersøkelsen fra Folkehelseinstituttet, viste at befolkningen har høy tillit til sin fastlege og er fornøyd med tjenesten de får. Samtidig viser den at pasientene ønsker mer tid med fastlegen og bedre tilgjengelighet.

– Fastlegeordningen er ankeret vårt i helsetjenesten. Den er også bindeleddet til de andre delene av helsetjenesten. Vi som pasienter er helt avhengige av at dette fungerer godt, sa Therese Wammeli-Johannesen, fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.

Wammeli-Johannesen var svært bekymret over at hver tiende fastlege har meldt til kommunen at de ønsker å slutte. Hun understreket at hun ønsket fastleger som trives på jobb, har rikelig med tid til pasientene, og som har mulighet til å holde seg faglig oppdatert. I samme sekvens slo Unn Birkeland fra Pårørendesenteret fast at fastlegeordningen er avhengig av tid, tillit og tilgjengelighet.

– Vi som pårørende ønsker å ha fastlegen der som vår nærmeste samarbeidspartner, sa Birkeland.

President i Legeforeningen, Marit Hermansen, gjentok Anne Mathilde Hanstads beskrivelse av situasjonen i fastlegeordningen, da hun grep ordet under sesjonen med åpen mikrofon:

– Ja, det blåser orkan i fastlegeordningen, og det rammer pasientene og kommunehelsetjenesten. Det er store forventninger til regjeringens handlingsplan. Nå er det på tide med en helhetlig og storstilt satsing, sa Hermansen.

Flere møter

I løpet av høsten har det vært arrangert flere innspillsmøter om fastlegeordningen: I Gjøvik, Oslo og Kirkenes. Målet med den geografiske spredningen på møtene, var å få innblikk i hvordan fastlegeordningen virker i forskjellige deler av landet.

I Gjøvik var blant annet praksiskonsulentordningen i fokus. Praksiskonsulentordningen setter i system at allmennleger arbeider deltid ved sykehus som konsulent, eller er ansatt for å fremme samarbeid mellom kommunehelsetjenesten og sykehus. ALIS-ordningen (allmennleger i spesialisering) og rekruttering og stabilisering i fastlegeordningen, var i søkelyset i Oslo og Kirkenes. Også pårørende og pasientorganisasjoner deltok under møtene.

Regjeringens handlingsplan for fastlegeordningen er annonsert våren 2020.

Publisert: 18. november 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.